

d) Gayrimenkule ve Buna İlişkin Aynı Haklara İlişkin Olan İlamlar

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun 367/2. maddesi gereğince kişiler hukuku, aile hukuku ve taşınmaz mal ile ilgili aynı haklara ilişkin kararlar kesinleşmedikçe infaz edilemez.

⚠ **NOT:** Gayrimenkulün aynına ilişkin olup kesinleşmeden icra edilemeyecek ilamların neler olduğuna, ilgisi nedeniyle 26. madde altındaki açıklamalarda detaylıca yer verdik. Bu hususta ilgili 26. maddedeki açıklamalara bakınız. Bu başlıkta, gayrimenkulün aynıyla ilgili olup **parasal nitelikteki** (tazminat vs.) ilamlarla ilgili açıklamalara yer vereceğiz.

Yargılama giderleri kesinleşmedikçe icra edilemez: Gayrimenkule ve buna ilişkin aynı haklara dair hükümler kesinleşmedikçe icra edilemez. İlam bir bütün olup, ilamda yer alan eklentiler de aynı kurala tâbidir. İlamda yer alan tüm alacak kalemlerinin ilamın kesinleştiği tarihte muaccel hale geleceği belirgin olmakla, ilam kesinleşmeden, eklentilerin ayrıca takibe konu edilmeleri de söz konusu olamayacaktır. Bu kalemlerin kesinleşmesi ve infazı, ancak bir bütün olarak ilamın kesinleşmiş olmasına bağlıdır. Dolayısıyla, ilamın esasına ilişkin hüküm kesinleşmeden, **vekalet ücreti ve yargılama giderlerine** ilişkin hüküm bölümü de infaz ve icra takibine konu edilemez (Y12.HD, 03/06/2020 T., 2019/7924 E., 2020/3607 K.)

Elatmanın önlenmesi nedeniyle tazminat: Elatmanın önlenmesi nedeniyle tazminat ilamının icrası için kesinleşme gerekmez.

📖 Taşınmazın aynının ihtilafı olmadığı, davalıların mülkiyet iddiasının bulunmadığı, elatmanın önlenmesi nedeni ile tazminata hükmedildiği anlaşılmaktadır. Hüküm, Yas'a'dan kaynaklanan ve tazminat verilmesine ilişkin kararın sonucu olup, taşınmazın aynının ihtilafı olduğunu göstermez. Bu bakımdan takip konusu tazminat ilamının infazı için kesinleşmesi gerekli değildir (Y8.HD, 12/06/2014 T., 2013/20081 E., 2014/12231 K.)

Taşınmaz satış vaadini konu alan temlik sözleşmesinin ifa edilme-
mesi nedeniyle **feshine ve cezaî şartın ödenmesine** ilişkin ilamın icrası için kesinleşmesi gerekmez; zira taşınmazın aynına ilişkin bir hüküm söz konusu değildir (Y8.HD, 01/04/2014 T., 2014/5732 E., 2014/5903 K.)

Tapu iptali ve tescil talebi kabul edilmediği için TERDİTLİ İSTEK olan tazminata hükmedilmesi: Tapu iptal ve tescil, olmadığı takdirde tazminata hükmedilmesini konu edinen taleplerle ilgili olarak mahkemece “tazminata” karar verilirse, bu ilam da taşınmazın aynına taalluk ettiğinden kesinleşmeden icra edilemez. Örneğin muris muvazaası nedeniyle tapu iptali ve tescil, olmadığı takdirde tazminat isteği üzerine mahkemece tazminatla ilgili kabul kararı verilirse kesinleşmeden icra edilemez.

📖 Somut olayda, takip konusu ilamın incelenmesinde, davacı tarafından tapu iptal ve tescil davası açıldığı, dava dilekçesinde tapu iptal ve tescil talep edildiği, kabul edilmemesi halinde tazminata karar verilmesi talep edilerek terditli talepte bulunulduğu,

Yetki itirazı da borca itiraz niteliğindedir (Y12.HD, 25/04/2017 T., 2016/13666 E., 2017/6373 K.) İcra dairesinin yetkisine itiraz da **borca itiraz niteliğinde** olup, yetki itirazı üzerine, takip, anılan yasa hükmü uyarınca durur. Yetki itirazı kaldırılmadığı sürece takibe devam etme olanağı yoktur (Y12.HD, 30.06/2015 T., 2015/7948 E., 2015/18658 K.) Borçlunun, icra dairesinin yetkilisine itirazı da borca itiraz niteliğinde olup, genel haciz yolu ile takipte bu itirazın İİK'nun 62/1. maddesi uyarınca ödeme emrinin tebliğ tarihinden itibaren yedi gün içinde icra müdürlüğüne yapılması gerekir. Dolayısıyla icra müdürlüğü yerine icra mahkemesine yapılan itiraz fuzuli olup, hukuki sonuç doğurmaz (Y12.HD, 16/04/2015 T., 2015/1406 E., 2015/9928 K.)

Yetkiye itiraz örneği-1:

Dilekçe örneği için bakınız/indiriniz		
UDF	WORD	PDF
		
Web (UDF) : https://adaletyayinevi.com/kitap/hp-icra/b.311.udf	Web (WORD) : https://adaletyayinevi.com/kitap/hp-icra/b.311.docx	Web (PDF) : https://adaletyayinevi.com/kitap/hp-icra/b.311.pdf

Temlik sözleşmesinin geçersiz olması sebebiyle alacaklının takipte sıfatının bulunmadığına ilişkin iddia, borca itiraz niteliğinde olup, itirazın, takibin türüne göre İİK'nun 62. maddesi uyarınca icra müdürlüğüne yapılması gerekir (Y12.HD, 24/04/2017 T., 2016/14662 E., 2017/6239 K.)

Borçlunun **itfa itirazı**, takibin kesinleşmesinden önceki döneme ilişkin olup, takibin şekline göre İİK'nun 62. maddesi uyarınca ödeme emrinin tebliği üzerine yasal süre içinde icra dairesine yapılması gerekir (Y12.HD, 17/04/2017 T., 2016/12729 E., 2017/5858 K.)

Hukuk Genel Kurulu'nun, 19.11.2014 tarih ve 2013/12-2240 Esas 2014/929 Karar sayılı ilamında; **borçluların mirası reddetmeleri nedeniyle borçlu olmadıklarına yönelik iddialarının** borca itiraz niteliğinde olup, ödeme emrinin tebliği üzerine yasal süre içerisinde yapılması gerektiği kabul edilmiştir.

Ödeme emrinde belirtilen **faiz alacağının başlangıç tarihinin ve faiz oranının açıkça gösterilmediğine** ilişkin iddialar borca itiraz niteliğindedir (Y12.HD, 23/05/2016 T., 2016/13051 E., 2016/14390 K.)

Takipte talep edilen işleyecek **faiz oranına yönelik itiraz**, borca itiraz niteliğindedir (Y12.HD, 11/02/2016 T., 2015/26191 E., 2016/3583 K.)

Faize ilişkin itirazlar borca itiraz niteliğinde olup, bu itirazların da İİK'nun 62/1.maddesi uyarınca, takibin şekline göre, ödeme emrinin tebliğinden itibaren yedi gün içinde icra müdürlüğüne yapılması gerekir. İcra müdürlüğü yerine icra mahkemesine yapılan itiraz fuzuli olup hukuki sonuç doğurmaz (Y12.HD, 19/02/2015 T., 2014/28175 E., 2015/3328 K.)

Alacaklının dayanak **kira sözleşmesinin tarafı olmadığına yönelik iddia**, borca itiraz niteliğinde olup “ehliyetsizlikten” kaynaklanmadığından takibin iptali nedeni olamaz. Borçluların bu iddialarının, itirazın iptali veya itirazın kaldırılması davasında değerlendirilmesi ve tartışılması mümkündür (Y12.HD, 14/01/2016 T., 2015/22797 E., 2016/818 K.)

Bononun şirketleri **temsile yetkili kişiler tarafından imzalanmadığı, imzalayanların temsile yetkili olmadıkları** ileri sürüldüğüne göre, borçluların başvurusu bu hali ile imzaya ve borca itiraz niteliğinde olup; imza incelemesi yapılmadan taraflar arasındaki uyuşmazlığın çözümü mümkün değildir (Y12.HD, 14/01/2016 T., 2015/23168 E., 2016/799 K.)

Tebliğat usulsüzlüğü borca itiraz niteliğinde değildir (Y12.HD, 22/12/2015 T., 2015/21984 E., 2015/32464 K.)

Borçlu, takip dayanağı **kira sözleşmesinde şirketin taraf olduğunu, takibin şahsına yöneltilemeyeceğini** iddia ettiğine göre, başvuru bu hali ile borca itiraz niteliğinde olup, itirazın, İİK'nun 269/2. maddesi uyarınca ödeme emrinin tebliğ tarihinden itibaren yedi gün içinde icra müdürlüğüne yapılması gerekir (Y12.HD, 09/11/2015 T., 2015/17348 E., 2015/27271 K.)

Alacaklı tarafından örnek 13 nolu ödeme emri ile başlatılan takipte, borçlunun, **aidat alacağıının örnek 13 nolu ödeme emri ile istenemeyeceğini ileri sürmek** borca itirazdır; icra dairesine yapılmalıdır (Y12.HD, 22/06/2015 T., 2015/7510 E., 2015/17429 K.)

Borçluların, **kredi sözleşmesinin geçersiz** olduğuna ilişkin iddiaları borca itiraz niteliğinde olup, genel haciz yolu ile takipte bu itirazın İİK'nun 62/1. maddesi uyarınca ödeme emrinin tebliğ tarihinden itibaren yedi gün içinde icra müdürlüğüne yapılması gerekir. Dolayısıyla icra müdürlüğü yerine icra mahkemesine yapılan itiraz fuzuli olup, hukuki sonuç doğurmaz (Y12.HD, 15/01/2015 T., 2014/33492 E., 2015/819 K.)

Takip dayanağı belgenin İİK'nun 68/b-2. maddesine uygun olmadığı iddiası, borca itiraz niteliğinde olup, anılan yasal düzenlemeler gereği ödeme emrinin tebliğ tarihinden itibaren yedi gün içinde icra müdürlüğüne itirazda bulunulması ve alacaklı tarafından itirazın kaldırılması yoluna başvurulması halinde değerlendirilebilecek bir husustur. Bu konuda şikâyet yoluyla icra mahkemesine başvurularak aynı nedenle icra takibinin iptali istenemez (Y12.HD, 13/11/2014 T., 2014/19819 E., 2014/27199 K.)

Borçlu olunmadığına dair iddia **borca itiraz niteliğindedir** (Y12.HD, 24/06/2014 T., 2014/16178 E., 2014/18289 K.)

ğın esaslı incelenmelidir (YHGK, 06/06/2018 T., 2017/489 E., 2018/1176 K.)

Özel hukuk tüzel kişilerinin **haksız fiilleri ancak organları aracılığıyla işleyebileceği düşünüldüğünde, temsile yetkili kişilerin de** şirket tüzel kişiliği ile birlikte müteselsil sorumluluğu esastır (Y7.HD, 24.01.2013 T., 2012/5417 E., 2013/436 K., Karara karşı direnilmiş, ancak YHGK di-
renmeyi yerinde görmemiş ve bozmuştur. YHGK, 28/01/2015 T., 2015/1 E., 2015/798 K.)

İtirazın iptali davasının, ipoteğin paraya çevrilmesi suretiyle yapılan icra takibindeki **borçlu ve taşınmaz malikine karşı açılması gerekir** (Y19.HD, 25/06/2015 T., 2014/20016 E., 2015/9434 K.)

V. İSPAT YÜKÜ

Dava konusu yapılan hakkın gerçekten var olup olmadığının anlaşılması, maddî hukukun o hakkın doğumunu veya sona ermesini kendisine bağladığı vakıaların doğru olup olmadığının tespit edilmesi sonucunda mümkün olur. Dava konusu hakkın ve buna karşı yapılan savunmaların dayandığı vakıaların var olup olmadıkları hakkında mahkemeye kanaat verilmesi işlemine ispat denir¹. Bir taraf, ancak dayandığı vakıaların doğru olduğunu veya karşı tarafın dayandığı vakıaların doğru olmadığını ispat ederek davayı kazanır veya davanın reddini sağlayabilir².

İspat yükü, konuda özel bir düzenleme bulunmadıkça, iddia edilen vakıaya bağlanan hukuki sonuçtan kendi lehine hak çıkaran tarafa aittir (HMK m. 190/1, TMK m. 6). Dolayısıyla ispat yükü, kural olarak davacıya aittir olup, davacı, iddia ettiği vakıaları ispat yükü altındadır.

İspat yüküne ilişkin kural daha önce Türk Medenî Kanununda düzenlenmiş olmasına rağmen ispat yükü kurallarının maddî hukuk temelli olmakla birlikte bir usul hukuku müessesesi olması sebebiyle, HMK içerisinde (190 vd. hükümlerinde) yeniden düzenlenmiştir. Ayrıca bu durum, ispat hukukuna ilişkin tüm genel hükümlerin birlikte düzenlenmesinin de bir sonucudur. İspat yükü kuralı, Türk Medenî Kanunundaki düzenleniş tarzına göre daha açık ve üzerinde uzlaşılan bir şekilde ifade edilmiştir.

Birinci fıkrada, ispat yükünün belirlenmesine ilişkin temel kural vurgulanmıştır. Buna göre, bir vakıaya bağlanan hukukî sonuçtan kendi lehine hak çıkaran taraf ispat yükünü taşıyacaktır. İspat yükünün

¹ Kuru, s. 231-232; Bilge Umar ve Ejder Yılmaz, İspat Yükü, Ankara 1980, s. 2; Oğuz Atalay, Medeni Usul Hukukunda Menfi Vakıaların İspatı, İzmir 2001, s. 5.

² Kuru, s. 232.

belirlenebilmesi için önce ilgili maddî hukuk kuralındaki koşul vakıaların doğru bir şekilde tespit edilmiş olması ve buna uygun somut vakıaların ortaya konulmuş olması gerekir. Her bir vakıa bakımından lehine hak çıkarma çerçevesinde ispat yükü kuralları belirlenir. Ancak kanunda özel olarak ispat yükünün belirlendiği hallerde, genel kurala göre değil, kanunda belirtilen şekilde ispat yükü belirlenecektir.

İkinci fıkrada, karinelerin varlığı halinde ispat yükünün nasıl belirleneceği düzenlenmiştir. Karine söz konusu olduğunda, karine temeli ile karine sonucunu birbirinden ayırt etmek gerekir. Karineye dayanan taraf, sadece karine sonucunu ispat yükünden kurtulmuş olur, ancak karine temelini ispat etmek yükü altındadır. Bu durumu vurgulamak için, fıkrada açık düzenleme yapılmıştır. Kesin kanunî karineler dışında, karşı taraf karinenin aksini ispat edebilir. Fıkrada, özellikle aksini ispat kavramına yer verilmiştir. Zira, aksini ispat ve karşı ispat farklı kavramlardır. Karine söz konusu olduğunda, karşı ispat faaliyetinden değil, karine ile kabul edilen durumun aksini ispat etmek gerekir.

İtirazın iptali davasında özel bir düzenleme bulunmadığından genel ispat kuralları geçerli olup, söz konusu davada ilgili taraf, dayandığı vakıaları ispat etmekle mükelleftir. İtirazın iptali davası alacaklı tarafından açıldığı için, kural olarak alacaklı, dava açarken dayandığı vakıaları ispat yükü altındadır.

Davalı, **faturalara mahsuben ödeme yaptığını** ispat etmiş ise, ödemelerin faturaya mahsuben yapılmadığını ispat yükü davacıya düşer (Y19.HD, 18/04/2019 T., 2017/5034 E., 2019/2699 K.)

Davalı tarafın defterlerinde kayıtlı faturalara ilişkin malların teslim alındığının kabulü gerekir (Y19.HD, 09/04/2019 T., 2017/2169 E., 2019/2384 K.)

Adi yazılı belgeye dayalı alacaklarda fotokopi belgede borç ilişkisine dair bir bilgi bulunmadığı gerekçesiyle dava hemen reddedilmemeli, taraflara evrakın aslının getirilmeli, hukuki ilişkiye dair tarafların detaylı beyanlarının alınmalı ve gerekirse bilirkişi raporu alınmalıdır (Y19.HD, 08/04/2019 T., 2018/1040 E., 2019/2332 K.)

Davalının dava konusu **çeklerin hatıra binaen verildiği** savunması ispat yükünü değiştirmez (Y19.HD, 04/04/2019 T., 2017/4024 E., 2019/2267 K.)

Faturaya dayalı alacakta faturaların sadece davacı defterlerinde kayıtlı olması yeterli olmayıp ayrıca davalı tarafın yetkilisine veya çalışanına malın teslim edildiğinin uygun delillerle ispat edilmesi gerekir (Y19.HD, 07/02/2019 T., 2018/3821 E., 2019/714 K.)

Veresiye fişlerinde teslim alana ilişkin sadece **imza bulunup isim bulunmuyorsa**, ilgili malı teslim ettiğini ispat yükü davacıda olup, davacı kimlerin teslim aldığı ispat etmelidir (Y19.HD, 04/02/2019 T., 2017/1822 E., 2019/534 K.)

Davalının dilekçesinde ileri sürdüğü “**çekin hatır çeki olarak kendisine verildiği**, çekilen kredilerin davacıya ödendiği, kredi ödemelerinin zamanı geldiğinden kendilerine elden teslim edilen miktarı bankaya ödedikleri” iddiasına dair ispat yükü davalıdadır (Y19.HD, 11/12/2018 T., 2017/3239 E., 2018/6494 K.)

Davalı tarafından düzenlenen faturanın ticari defterlerine kaydedilmesi faturada belirtilen malın alındığına **karine teşkil eder**. Mal alınmadığının ispat yükü bu durumda davalıya aittir, davalı ancak bu hususu yazılı delillerle ispat edebilir (Y19.HD, 10/12/2018 T., 2017/511 E., 2018/6434 K.)

Senetlerin davalının elinde olması bu senetlerin ödendiğine karine teşkil eder. Senetlerin ödenmediği, bedelsiz olarak iade edildiğini ispat yükümlülüğü bunu iddia eden davacıya aittir (Y19.HD, 05/12/2018 T., 2018/2482 E., 2018/6342 K.)

Davalı tarafın ticari defterlerinde takip ve dava konusu faturanın kaydı yoksa, salt fatura düzenlenmesi ve faturanın davacı defterlerinde kayıtlı olması mal teslimi ispat yükü üzerinde olan davacı bakımından teslimin yapıldığını ispat anlamına gelmez (Y19.HD, 04/12/2018 T., 2017/929 E., 2018/6317 K.)

Kural olarak **davalının kayıtlarında yer alan faturalara dair malların teslimine karine oluştursa da**, daha sonra malın teslimine ilişkin davalının çektiği ihtar üzerine davacının cevabi ihtarında malın teslim edileceğinin bildirilmesiyle ispat yükünün yeniden davacı üzerine geçeceği dikkate alınmalıdır (Y19.HD, 28/11/2018 T., 2018/1905 E., 2018/6157 K.)

Fatura bedelinin ödendiğini iddia eden davalı, bunu ispat etmelidir (Y19.HD, 26/11/2018 T., 2017/460 E., 2018/6083 K.)

Dayanak belgelerle doğrulanmayan davacı ticari defter ve belgelerine göre mal tesliminin ispatlandığı kabul edilemez (Y19.HD, 15/11/2018 T., 2016/20216 E., 2018/5832 K.)

Delil listesinde **bilirkişi deliline dayanıldığı** halde bilirkişi incelemesi yaptırılmaması doğru değildir (Y19.HD, 08/11/2018 T., 2016/20188 E., 2018/5617 K.)

Davaya konu faturaların **salt davacı ticari defterlerinde** kayıtlı olması dayanak belgelerle doğrulanmadığı takdirde tek başına malın teslim edildiğini ispata yeterli değildir (Y19.HD, 25/10/2018 T., 2016/20080 E., 2018/5254 K.)

BORCUN ÖDENDİĞİ İDDİA EDİLİYORSA, hukuki ilişki ve borç kabul edilmiş olacağından, alacaklının İİK m. 68/1'deki belgelere dayanması zorunlu değildir (Y12.HD, 19/04/2018 T., 2016/30394 E., 2018/3406 K.; Y12.HD, 25/05/2017 T., 2016/14380 E., 2017/8175 K.)

HUKUKİ İLİŞKİYİ KABUL ETME, borcu kabul etme sonucunu doğurmaz (Y12.HD, 14.11.2017 T., 2016/22593 E., 2017/14087 K.; Y12.HD, 24.04.2017 T., 2016/14923 E., 2017/6281 K.)

BORÇ KABUL EDİLMEMİŞSE, söz konusu dayanak belgenin m. 68/1'deki belgelerden olup olmadığı irdelenmelidir (Y12.HD, 14/06/2016 T., 2016/16227 E., 2016/16857 K.)

Takip dayanağı alacağın kaynağı olarak gösterilen **temlik sözleşmesi**, İİK'nun 68/1. maddesinde sayılan itirazın kaldırılmasını sağlayan belgelerdendir (Y12.HD, 29.05.2017 T., 2016/16269 E., 2017/8297 K.)

Binaya döşenen doğalgaz abone bağlantı ücretinin kimden tahsil edileceğine dair uyuşmazlık yargılamayı gerektirir (Y12.HD, 17.10.2016 T., 2016/15271 E., 2016/21631 K.)

Takibe dayanak olan çekte **borçlunun keşideci, ciranta ya da aval veren sıfatı** yoksa, bu belgeye onun açısından m. 68 hükmündeki belgelerden sayılmaz (Y12.HD, 13.04.2016 T., 2016/1463 E., 2016/10964 K.)

KAMBYO SENEDİ NİTELİĞİNDE OLMAYAN BELGELERDEKİ (adi senetlerdeki) hakkın ciro yolu ile devri mümkün olmayıp, böyle bir hak, ancak alacağın temlik suretiyle devredilebilir. 6098 sayılı TBK'nun 184. maddesi uyarınca usulüne uygun olarak yapılmış bir temlik bulunmaması halinde, kambiyo senedi niteliği taşımayan senedi ciro ile alan kişinin, yetkili hamil sıfatının bulunmadığının, dolayısıyla takip hakkının da olmadığını kabulü gerekir. Bonoda düzenleme tarihi yoksa, bono vasfında olmayacağından, ciro yoluyla senetten doğan haklar alacaklıya geçmez (Y12.HD, 25.05.2015 T., 2015/3770 E., 2015/14100 K.)

Düzenleme yeri bulunmadığı için **kambiyo senedi vasfını taşımayan, ancak mücerret borç ikrarını içeren senet dayanak alınarak genel haciz yolu ile takip yapılabilir** (Y12.HD, 10/04/2014 T., 2014/7468 E., 2014/10518 K.)

Kredi sözleşmesinin **müteselsil kefil olan alacaklının**, kredi borcu nedeniyle ödemek zorunda kaldığı miktarın ne kadarı için sözleşmenin diğer müşterek ve müteselsil kefillerine ve asıl borçlusuna rücu edebileceği yargılamayı gerektirir (Y12.HD, 27.03.2014 T., 2014/6076 E., 2014/9066 K.)

Kural olarak, **cari hesap-kredi sözleşmeleri** 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'nun 68.maddesinde yazılı belgelerden değildir ve alacağın varlığı

Menfi tespit davasında **dava tarihi itibariyle** tarafların borç-alacak durumlarının belirlenip sonucuna göre karar verilmesi gerekir (Y19.HD, 28/11/2016 T., 2016/3878 E., 2016/15216 K.)

Alacak borç ilişkisi icra **takip tarihi itibariyle** tespit edilir (Y19.HD, 25/10/2016 T., 2016/2450 E., 2016/13931 K.)

Kabul kararının infazı: Menfi tespit davasının kabulüne dair hüküm, diğer bir ifade ile “borçlunun alacaklıya borcunun olmadığına dair hüküm”, bir tespit hükmü olup, eda hükmü içermez. Bu nedenle bu hükmün ayrı bir takip konusu yapılması söz konusu olmaz. Buna karşılık, hükmün yargılama giderlerine ilişkin kısmı ayrı bir takip konusu yapılabilir. Menfi tespit davasının kabulüne ilişkin karar, alacaklı olan davalının başlattığı takip dosyasına sunulur ve takibin durması sağlanır. İlamın kesinleşmesinin ardından da, İİK m. 72/5 hükmüne istinaden borçludan o takibe dayanılarak alınmış para varsa, ayrıca mahkemeden hüküm almaya gerek olmadan icra dairesince geri alınır¹.

b) Zararın Tahsiline Hükmedilmesi

Borçluyu menfi tespit davası açmaya zorlayan takibin haksız ve kötü niyetli olduğu anlaşılırsa, talebi üzerine, borçlunun dava sebebi ile uğradığı zararın da alacaklıdan tahsiline karar verilir. Takdir edilecek zarar, haksızlığı anlaşılınan takip konusu alacağın "yüzde yirmisinden" aşağı olamaz (İİK m. 72/5). Zararın tahsiline hükmedilebilmesi için;

- Borçluyu menfi tespit davası açmaya zorlayan takibin **haksız ve kötü niyetli** olduğunun anlaşılması ve,
- Borçlunun talebinin bulunması gerekir.

Takibin haksız ve kötünietli olduğunun ayrıca ispat edilmesi gerekir. Diğer bir anlatımla, alacaklının sırf haksız olması, kötünietli olduğunu göstermez². Örneğin borç ödendiği halde alacaklı her nasılsa bundan haberdar olmayıp takip başlatmış olabilir. Bu durumda alacaklı haksız olmakla birlikte kötünietli değildir.

Zararın miktarı, haksızlığı anlaşılınan takip konusu alacağın "**yüzde yirmisinden**" aşağı olamaz.

İİK.nın 72/5. maddesi hükmünün yazılış biçimine göre takibe **kötü niyetle devam halinde tazminat sorumluluğu getirilmemiş**, takibe **başlama anında** kötü niyetin varlığı aranmıştır (Y19.HD, 08/11/2018 T., 2017/4255 E., 2018/5638 K.)

Hangi gerekçe ile kötünietli olduğu kararda gösterilmelidir (Y19.HD, 21/03/2019 T., 2018/1600 E., 2019/1926 K.)

¹ Coşkun, s. 848.

² Pekcanitez/Atalay/Sungurtekin-Özkan/Özkes, s. 137.

Kötüniyet tazminatı ıslah yoluyla da istenebilir (Y19.HD, 11/12/2018 T., 2017/1171 E., 2018/6493 K.)

Kötüniyet tazminatı ile sorumlu tutulabilmek için haksız olmanın yanı sıra **kötüniyetli olunması da şarttır** (Y19.HD, 04/12/2018 T., 2017/823 E., 2018/6316 K.)

İbraname verildikten sonra takibin sonlandırılması gerekirken hacizler yapılarak takibe devam olunması **kötüniyeti gösterir** (Y19.HD, 04/10/2018 T., 2016/19717 E., 2018/4803 K.)

Feragat nedeniyle davanın reddini sağlayan **protokolde, davacı aleyhine vekalet ücreti ve inkâr tazminatına hükmedilemeyeceği kararlaştırılmış ise**, bu durum teyit edilerek varılacak sonuca göre hüküm kurulmalıdır (Y19.HD, 25/09/2018 T., 2017/1903 E., 2018/4446 K.)

Bir başka mahkemece verilen tazminatın İİK'nın 72. maddesi kapsamında kaldırılması ve borçsuzluğa tespite karar verilmesi mümkün değildir (Y19.HD, 18/10/2017 T., 2016/12218 E., 2017/7048 K.)

Kötüniyet tazminatına hükmedilmesi için davalı alacaklının **icra takip tarihi itibarıyla** takipte kötüniyetli olması gerekir (Y19.HD, 12/10/2017 T., 2016/12688 E., 2017/6897 K.)

Takipten önce yapılan ödemeyi mahsup etmeden takibe girilmesi hâlinde alacaklı kötüniyetli olup, kötüniyet tazminatına hükmedilmelidir (Y15.HD, 10/02/2020 T., 2019/2681 E., 2020/370 K.)

Sözleşmedeki imzanın davacıya ait olmadığı ve kredi kartının da davacıya teslim edilmediği tespiti yapılmışsa, davalı banka sözleşmedeki imzanın davacıya ait olmadığını bilebilecek durumda olup **kötüniyetlidir** (Y19.HD, 05/10/2017 T., 2016/12054 E., 2017/6638 K.)

Kötüniyet tazminatına **Türk lirası cinsinden hükmedilmelidir** (Y19.HD, 14/06/2017 T., 2016/8186 E., 2017/4935 K.)

Davalının **bedelsiz kaldığını bildiği bonoya** dayanarak icra takibine geçmiş olması sebebiyle **kötüniyetli** olduğu gözetilmelidir (Y19.HD, 10/05/2017 T., 2016/9012 E., 2017/3644 K.)

Alacağın varlığını ispatlayamayan her davalının **kötüniyetli olduğu kabul edilemez** (Y19.HD, 27/04/2017 T., 2016/8502 E., 2017/3400 K.)

Alacağını devretmiş davacı hakkında kötüniyet tazminatına hükmedilemez (Y19.HD, 26/04/2017 T., 2016/8591 E., 2017/3382 K.)

Esasa dair bir değerlendirme yapılmaksızın, **dava şartı yokluğu nedeniyle ret kararı verilmesi halinde tazminata hükmedilmemesi gerekir** (Y19.HD, 01/12/2016 T., 2016/4341 E., 2016/15379 K.)

vermesine) tâbi kılmıştır. Bu bağlamda, anılan kanun değişikliği ile İcra ve İflas Kanunu'na işbu 79/a hükmü eklenmiştir.

Madde gerekçesine göre, 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununda yapılan düzenlemeyle, konut olarak kullanılan yerde haciz yapılmasının icra mahkemesinin kararına bağlandığını, buna göre hükümle, kişilerin temel insani ihtiyaçlarından olan barınma hakkının vücut bulduğu ve özel hayatının idame ettirdiği en önemli mahrem mekânlardan biri olan konutta haciz yapılması özel usule tâbi tutulduğu ve böylece konut mahremiyetinin güçlendirilmesi sağlanmaktadır.

Hükümün yürürlüğü: 7445 sayılı kanunla İİK'ya eklenen geçici 19. madde ile, konutta hacze dair işbu 79/a maddesinin yürürlük şekli ele alınmıştır. Söz konusu geçici 19. madde 1. fıkraya hükmüne göre, *“Bu maddeyi ihdas eden Kanunla, Kanuna eklenen 79/a maddesi, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce verilen konutta haciz yapılmasına ilişkin kararlar hakkında uygulanmaz. Bu değişikliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce verilen konutta haciz kararları hakkında, bu değişiklikten önceki hükümlerin uygulanmasına devam olunur.”* Bunun sonucu olarak, İİK m. 79/a hükmü sadece 05/04/2023 tarihinden sonra verilecek haciz kararlarında uygulanabilecektir.

Hükümden çıkan sonuçlar:

- Haciz talep edilen yerin konut olduğunun anlaşılması hâlinde, öncelikle icra müdürü bu yerde haciz yapılmasına dair karar verecektir.
- Bu karar icra edilmeden önce, icra mahkemesinin onayına sunulacaktır.
- İcra mahkemesi, dosyanın kendisine tevdi edildiği tarihten itibaren **en geç 3 gün içinde** incelemesini tamamlar ve haciz yapılması talep edilen yerin konut olduğunu tespit etmesi hâlinde icra dairesinin kararını kesin olarak onaylar. Söz konusu yerin konut olduğunun anlaşılması hâlinde, icra mahkemesinin onaylaması zorunludur. Zira bu karar olmadan haciz yapılamayacaktır.
- İcra mahkemesi incelemesini **dosya üzerinden** yapacaktır. Duruşma açmasına gerek yoktur.
- İcra mahkemesinin onaylama kararı **kesindir**; istinaf yolu kapalıdır.
- Onaylama kararının icra dairesine gönderilmesi üzerine, icra dairesi haciz işlemlerini yapar.
- İcra mahkemesi, haciz yapılması talep edilen yerin konut olmadığını tespit ederse, icra dairesinin konutta hacze ilişkin kararını kesin olarak kaldırır. Yine bu karar da dosya üzerinden verilir ve istinaf yolu kapalıdır.

DİLEKÇE-KARAR ve YAZIŞMA ÖRNEKLERİ (Toplu Şekilde)

I. DİLEKÇE ÖRNEKLERİ

A) İcra Mahkemesine Verilen Dilekçelere Örnekler

1. İcra Emrinin Düzeltilmesi/Faiz Yönüyle-1

Dilekçe örneği için bakınız/indiriniz		
UDF	WORD	PDF
		
Web (UDF) : https://adaletyayinevi.com/kitap/hp-icra/a.37d.333.udf	Web (WORD) : https://adaletyayinevi.com/kitap/hp-icra/a.37d.333.docx	Web (PDF) : https://adaletyayinevi.com/kitap/hp-icra/a.37d.333.pdf

2. İcra Emrinin Düzeltilmesi/Faiz Yönüyle-2

Dilekçe örneği için bakınız/indiriniz		
UDF	WORD	PDF
		
Web (UDF) : https://adaletyayinevi.com/kitap/hp-icra/a.35d.109.udf	Web (WORD) : https://adaletyayinevi.com/kitap/hp-icra/a.35d.109.docx	Web (PDF) : https://adaletyayinevi.com/kitap/hp-icra/a.35d.109.pdf